

STANDARDIZAREA ȘI CERTIFICAREA –PREMIȘĂ A INTEGRĂRII ROMÂNIEI ÎN CIRCUITUL ECONOMIC INTERNAȚIONAL

LECT.UNIV.DR. LILE RAMONA

Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad,

str. H. Domokos nr.19, ap.5, tel 0722771400, e-mail: ramonalile@yahoo.com

The standardizations and the certificate of successful Romanian organizations allowing Romania on the international market is an up to date subject taking into consideration the soon European Union integration of our country and the importance of this fact upon our nation's future developing.

Apropierea României de integrarea Europeană, face tot mai necesară alinierea sistemelor de standardizare și certificare naționale, la standardele europene, reflectând un proces de armonizare în conformitate cu practica internațională. Acest proces este coordonat de organismele guvernamentale, având ca obiectiv final, întâlnirea cu materia comunitară în domeniu. Există primejdia ca, de la această întâlnire să lipsească însă tocmai cei care dau sens acestor sisteme și mutații respectiv întreprinzătorii și consumatorii.

Abordată inteligent practica standardizării și certificării, au adus încă din anii 1980 sau chiar mai devreme în unele cazuri puncte decisive economiei europene și tuturor celor interesați de competitivitate internațională și de prosperitate.

Ignorată, standardizarea și certificarea pot deveni bariere de netrecut pentru cei care întârzie prea mult și așteaptă integrarea României în Uniunea Europeană fără a –și lua măsurile ce se impun respectiv conformarea la cerințele în materie, asumându-și riscul de a fi eliminați de pe piața concurențială europeană.

Contextul tehnico-economic al ultimilor ani a fost marcat de profunde schimbări, care au condus, în mod obiectiv, la schimbarea relațiilor interparteneriale atât la nivel național, cât și la cel european și internațional. O consecință firească a fost evoluția calitativă a standardizării, care a impus transformări semnificative în conținutul standardelor.

Standardele sunt înțelegeri documentate care susțin specificații tehnice sau alte criterii precise de utilizat continuu ca reguli, îndrumări, sau definiții de caracteristici, pentru a se asigura că materiale, produsele, procesele și serviciile sunt adecvate scopului lor.

Standardele facultative fac referire la nivelul de calitate al produsului sau serviciului, elaborate în cadrul organismelor naționale de standardizare și corespund, în țările europene cu economie de piață funcțională, unei modificări permanente a caracteristicilor care definesc capacitățile produselor de a satisface exigențele esențiale propuse.

Rolul standardizării este, în principal, acela de a elabora standardele necesare economiei naționale, respectând principiul armonizării permanente cu gândirea internațională, favorizând aplicarea acestora. Imperativul este de a cunoaște și a înțelege necesitățile organizațiilor și de a defini strategia pentru fiecare domeniu de activitate în parte.

Caracterului neobligatoriu pentru standarde, existent până nu de mult în România, a generat, în rândurile factorilor interesați, o reacție de acceptare a modului pasiv de abordare, al acestui domeniu de activitate, ajungându-se acum în prag de aderare la neputința unor organizații românești de a face față cerințelor Comunității Europene. Alte organizații românești au manifestat un interes deosebit în ceea ce privește cunoașterea prescripțiilor de calitate care sunt prevăzute, la nivel mondial sau european, pentru produsele din sfera lor de interes și de aceea sunt mult mai pregătite de integrare. O mențiune specială trebuie făcută în ceea ce privește standardizarea produselor alimentare, care nu este decât complementară sistemului legislativ. Pentru creșterea ritmului de implementare în domeniu, pe de o parte, se exploatează experiența specialiștilor din industria produselor alimentare, care fac parte din comitetele tehnice de standardizare, pentru stabilirea restricțiilor care se impun prin lege și, pe de altă parte, se elimină necesitatea consensului, decizia finală aparținând legiuitorului.

Cu toate că baza unui standard este constituită de conținutul tehnic al acesteia, nu poate fi ignorat impactul social generat de aplicarea unora dintre aceste standarde. Se poate vorbi, în această situație, de adevărate standarde "socio-economice" care au ca temă protecția vieții, a sănătății, a mediului și a muncii și care, în condițiile de tranziție caracteristice țării noastre, și-au păstrat caracterul obligatoriu.

Standardizarea a luat în considerare obiectivele specifice acestei activități, mai ales cele privind aptitudinea de utilizare a unui produs, proces sau serviciu. În special, printr-o mai bună adaptare a produselor, proceselor sau serviciilor scopurilor cărora le-au fost destinate. Aceasta contribuie la prevenirea obstacolelor comerciale și la facilitarea cooperării tehnice internaționale, cu condiția ca la elaborarea standardelor naționale să se țină seama de interacțiunea dintre standardele caracteristice la diferite nivele.

Totodată, standardizarea poate fi considerată ca factor integrant, care reglementează toate activitățile menite să asigure optimizarea fabricației și să confere șansa reușitei în schimburile comerciale.

Concepția strategică privind standardizarea în România a avut la bază un complex de coordonate, rezultate în urma analizei factorilor care influențează aplicarea standardelor, după cum urmează:

1. Descentralizarea activității de standardizare și organizarea certificării, până în prezent, a mai multor organizații, ceea ce a condus la un bilanț de excepție, standardele române aprobate fiind, în marea lor majoritate, fie identice cu standardele internaționale ISO, fie cu standardele internaționale CEI sau cu standardele europene EN. În concluzie, peste 50% dintre standardele naționale aprobate în ultimii ani sunt armonizate cu standardele internaționale sau europene și aceasta cu consensul tuturor agenților economici implicați în activitatea comitetelor tehnice.
2. Organizarea Sistemului național de certificare a calității reprezintă un pas important înainte, în situația în care, în contextul Spațiului Economic European

și atunci când certificarea devine o garanție care asigură un nivel ridicat de încredere, a clienților, calitatea a devenit un parametru esențial al competitivității, al constanței în fabricație și al dezvoltării organizației. Problema mijloacelor de care dispune clientul sau consumatorul, în calitate de utilizator, pentru a putea aprecia performanțele produselor și serviciilor care le sunt oferite este primordială, atât pentru totalitatea clienților care devin din tot mai exigenți, cât și pentru producătorii care sunt supuși unei concurențe din ce în ce mai acerbă. Aceste premise determină motivația certificării produselor, care creează un sentiment de confort clientului potențial, printr-un organism terț capabil să certifice că produsul sau serviciul prezintă caracteristicile dorite din punct de vedere calitativ și că, în concluzie, asigură nivelul de încredere anticipat.

Certificarea evaluează capacitatea organizațiilor de a furniza produse și servicii, care satisfac cerințele explicite și implicite ale clienților precum și cerințele legale și de reglementare aplicabile, în conformitate cu cerințele standardului de referință **SR EN ISO 9001**.

Certificarea acordă, în condițiile precizate în documentele proprii, un certificat de conformitate valabil pe un număr redus de ani.

Dintre avantajele majore ale certificării amintim:

1. Conduce la creșterea eficacității și eficienței organizațiilor certificate;
2. Permite managementului unei organizații să coordoneze și să controleze într-un mod sistematic și transparent întreaga activitate, aplicând principiile managementului calității, în scopul îmbunătățirii continue a performanțelor;
3. Conduce la îmbunătățirea continuă a calității produselor/serviciilor oferite prin identificarea și corecția neconformităților constatate pe întreaga buclă de realizare a acestora;
4. Ajuta organizațiile, care au implementat un sistem de management al calității, la mărirea probabilității de creștere a satisfacției clienților și a altor părți interesate, prin analiza cerințelor acestora și definirea proceselor care contribuie la realizarea de produse/servicii acceptabile pentru clienți;
5. Furnizează încredere organizației și clienților săi că este capabilă să realizeze produse/servicii care îndeplinesc în mod consecvent cerințele;
6. Conduce la mărirea competitivității.

Având ca sursă de inspirație concepția potențialilor parteneri europeni, în urma finalizării negocierilor cu UE, fără a elimina însă specificul național, obiectivele pe care și le propune Sistemul național de certificare a calității sunt:

- a. simplificarea și clarificarea structurală, în scopul de a deveni accesibil, în mai mare măsură, pentru întreprinderile mici și mijlocii și mai ușor de înțeles pentru utilizatori;
- b. reducerea volumului procedurilor și adaptarea acestora la contextul european și internațional.

În România, sarcina este dificilă pentru că necesită eliminarea falsurilor în procesele de informare și formare (cursuri, consultanță etc.) și garantarea credibilității Sistemului național

de certificare, în condițiile impuse de Noua abordare europeană (Nouvelle Approche) care prevede:

1. adaptarea sistemului național la prevederile dreptului comunitar și apropierea de sistemele de standardizare și certificare, în vigoare în țările occidentale (NACCB, SINCERT etc);
2. dezvoltarea certificării produselor și serviciilor și a aplicării mărcii de conformitate cu standardele românești și internaționale;
3. asigurarea unei certificări riguroase a sistemelor de calitate din întreprinderi, efectuată numai de către experți a căror competență va fi verificată în conformitate cu standardul european EN 45012, preluat și în standardizarea națională;
4. facilitarea recunoașterii europene și internaționale a organismelor de certificare și acreditare care vor fi notificate în cadrul Sistemului național și care vor fi acreditate pe baza seriei de standarde europene EN 45000, preluată și în standardizarea română;
5. încercarea de a asigura reprezentarea intereselor României în cadrul instanțelor europene care coordonează acreditarea organismelor de certificare;

Au fost analizate, din toate punctele de vedere, temele de reflexie propuse de domnul Lucien Tronel, expert al Asociației Franceze de Standardizare (AFNOR), care pun în evidență complexitatea și implicațiile acestui complicat sistem de articulații factoriale.

În concluzie, standardizarea și certificarea aliniază România la standardele europene și ridică ultimele bariere tehnice și comerciale din calea integrării.

Existența legislației referitoare la standardizare și certificare a promovat, la un nivel superior, sistemul de Convenții de cooperare încheiate cu organismele similare de standardizare din alte țări.

Standardizarea din România este prezentă în trei organisme internaționale (ISO, CEI, TermNet) și în trei organisme europene de specialitate (CEN, CENELEC, ETSI). Organismul național de standardizare a încheiat numeroase Convenții de cooperare bilaterală cu organisme de standardizare și asigurarea calității de prestigiu din alte țări europene.

Reorganizarea direcțiilor, serviciilor și birourilor din cadrul organismului național de standardizare a asigurat transparența necesară unei colaborări directe, chiar la nivel de serviciu, cu organismele străine de specialitate și a permis abordarea mai complexă a programelor de cooperare, creând situații avantajoase care ar trebui să fie speculate de către organizații.

Fără a insista asupra dificultăților existente, se poate afirma, în concluzie, că standardizarea și organizarea Sistemului național de certificare a calității, pot contribui, din ce în ce mai eficient la procesul de reformă, la integrarea reală a țării noastre în circuitul economic european și internațional.

BIBLIOGRAFIE:

1. ISO 9001:2000 - *Sisteme de management al calității – cerințe*,
2. Daghe V., Nicolau N.- Merck "Evaluarea rapidă și obiectivă a riscului în circuitul produselor" 2000,
3. ISO/TC/176/SC/2,
4. Atanase I., -"Obiectivele standardizării și metodologia elaborării standardelor", în "Managementul calității și protecția consumatorilor", vol. I, ASE București, 1997.
5. Ciobanu E., Olaru M., - "Incursiune în trecutul și viitorul certificării calității", Revista Tribuna Calității, nr. 1-2, București, 2000.
6. Ciocodeică M., - "Standardizarea și rolul acesteia în asigurarea calității produselor și serviciilor în contextul integrării europene ", în "Managementul calității și protecția consumatorilor", vol. I, ASE București, 1997.
7. Dinu V., - "Modalități de certificare și acreditare în țări din Uniunea Europeană", Revista Tribuna Calității, nr. 3, București, 1999.
8. Dobre V., - "Cu privire la noul standard ISO 9001:2000 (CD2)", Revista Tribuna Calității, nr. 1-2, București, 2000.
9. Soare I., Colceru, D. A., - "Certificarea calității", colecția Ghid profesional, editat de Tribuna Economică, nr.106, București, 1996.
10. * * "Calitatea - reglementări interne și internaționale", broșură editată de Revista Economică, București, 1979.
11. * * "Calitatea certificatului și certificării ISO 9000", Revista Tribuna Calității, nr. 1, București, 1997.
12. * Colecția de standarde internaționale și românești ISO 9000:1994 și ISO 9000:2000.
13. * * HGR nr. 167/1992 privind constituirea și funcționarea Sistemului național de certificare a calității, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 70/21.04.1992 (republicată în Monitorul Oficial al României nr. 34/04.03.1997).
14. * * HGR nr. 224/1995 privind organizarea și funcționarea IRS, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 72/20.04.1995.
15. * * HGR nr. 483/1992 privind funcționarea IRS ca organ de specialitate al administrației publice centrale în domeniul standardizării, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 212/28.08.1992.
16. * * OGR nr. 38/1998 privind acreditarea și infrastructura pentru evaluarea conformității, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 43/30.01.1998.
17. * * OGR nr. 39/1998 privind activitatea de standardizare în România, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 43/30.01.1998
18. * * OGR nr. 44/1998 pentru modificarea OGR nr. 39/1998 privind activitatea de standardizare în România, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 278/27.07.1998